

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เรียงร้อยความคิดพินิจภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งจับประเด็นสำคัญหรือจับใจความสำคัญของเรื่องที่ย่อหรือข้อคิดของเรื่อง โดยใจความสำคัญจะเป็นข้อความที่ครอบคลุมข้อความอื่น ๆ ไว้ทั้งหมด

การอ่านจับใจความมักเป็นการอ่านในใจเพื่อจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องมีสมาธิในการอ่าน จะต้องค้นหาข้อคิด เพื่อให้ได้รับประโยชน์และมีประสิทธิภาพในการอ่านมากขึ้น

การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น ข่าว เหตุการณ์ประจำวัน บทความ วรรณคดี วรรณกรรม นิทานต่าง ๆ บทโฆษณา เรื่องสั้น หรือข้อความที่มีขนาดยาว นอกจากจะต้องเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องแล้ว ควรฝึกความสามารถในการอ่านเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
๒. การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
๓. การระบุนิยามและนำข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปใช้ในการดำเนินชีวิต

หลักพื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. ทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับชื่อเรื่อง เพราะจะทำให้เรารู้ว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นไปในแนวทางใด จะช่วยให้เราคาดการณ์เรื่องได้
๓. อ่านเรื่องราวอย่างละเอียด และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๔. เมื่ออ่านจบควรตั้งคำถามว่า “ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร”
๕. นำสิ่งที่สรุปได้จากการอ่านมาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเองเพื่อให้เข้าใจง่าย

วิธีการจับใจความสำคัญ

วิธีการจับใจความมีหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความชอบว่าอย่างไร เช่น

๑. การขีดเส้นใต้

๒. การใช้สีต่าง ๆ กัน เพื่อแสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ

๓. การบันทึกย่อ เป็นส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดี ผู้ที่ย่อควรย่อด้วยสำนวนภาษาและสำนวนของตนเอง ไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาข้อความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะอาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไปอันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เป็นการแยกแยะส่วนต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่านอย่างมีระบบ ผู้อ่านจะต้องอ่านจับใจความเนื้อหาของเรื่องให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระความรู้ ข้อคิด และประโยชน์จากเรื่อง สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

เนื้อเรื่องย่อ “ภัยเงียบ”
จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แพน เป็นคนที่มีฝีมือในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ระดับแนวหน้า เพราะมีพี่ทศพี่ชายที่เรียนวิศวกรรมคอมพิวเตอร์เป็นผู้สอนจนแพนมีความก้าวหน้าเกินหลักสูตร ซ่อมเครื่องได้บ้าง แม้ว่าแพนจะมีความเชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ แต่แพนก็ใช้คอมพิวเตอร์เมื่อจำเป็นเท่านั้น และจะไม่อยู่หน้าจอเป็นเวลานาน ๆ เพราะกลัวสายตาสั้น ทำให้สมองไม่ปลอดโปร่ง แพนช่วยแม่ส่งอีเมลติดต่อถึงป้ารัตน์ที่ไปทำงานต่างประเทศ และยังช่วยเพื่อนในห้องเรียนสืบค้นข้อมูล เช่น เสิร์ชหาความหมายของคำว่า “อารยชน” คือ คนที่เจริญแล้ว กับคำว่า “อนารยชน” คือ คนที่ยังไม่เจริญ คนป่าเถื่อน ทั้งช่วยหาคลิปอาร์ตสวย ๆ มาทำปกรายงาน และในวันนี้พี่ทศกลับบ้านด้วยใบหน้าเคร่งเครียด เพราะป้านเพื่อนของพี่ทศถูกฝรั่งที่รู้จักกันผ่านทางแชตหลอกว่าอยู่ต่างประเทศ รูปหล่อ จะมากรุงเทพฯ จึงได้นัดเจอกัน โชคดีที่ป้านชวนเพื่อนไปด้วย เมื่อนัดพบกันกลายเป็นฝรั่งแก่อ้วนลงพุง ฝรั่งคนนั้นอยากกินอาหารไทยมากทั้งคู่ก็พาไป พอกินเสร็จฝรั่งทำท่าที่ว่ากระเป๋าสตางค์หาย ให้ป้านจ่ายไปก่อนแล้วจะคืนเงินให้ภายหลัง พนักงานเสิร์ฟได้บอกกับป้านว่าฝรั่งคนนี้อยู่พัทยา หลอกมาหลายคนแล้ว ขณะนี้ตำรวจกำลังจับตาอยู่ โชคดีที่ป้านพาเพื่อนมาด้วยมีฉนั้นนี้อาจถูกหลอกไปทำมิดีมิร้ายได้ พี่ทศจึงเตือนแพนให้ระวังว่าไม่ให้แชตกับคนแปลกหน้า ถ้ามีอะไรไม่ชอบมาพากลให้บอกทันทีจะได้รีบช่วยเหลือได้ทันเวลา แพนนั่งเงียบแล้วจึงตัดสินใจเล่าให้พี่ทศฟังว่าแพนเข้าห้องสนทนาทางเว็บไซต์สนทนากับพี่ต่ายลูกของป้ารัตน์ วันหนึ่งพี่เจี๊ยบก็เข้ามาขอเป็นเพื่อน พี่เจี๊ยบใจดีมาก รักเด็ก มีคำแนะนำสั่งสอนดี ๆ เสมอ แพนมีแต่พี่ชายจึงได้ยึดพี่เจี๊ยบเป็นพี่สาว จากนั้นส่งรูปให้กันดู รูปของพี่เจี๊ยบเห็นหน้าไม่ชัด พี่เจี๊ยบบอกว่าเป็นการถ่ายรูปศิลป์จึงเห็นหน้าตาไม่ชัดเจน ส่วนแพนเป็นคนไม่มีความลับ มีเรื่องอะไรพี่เจี๊ยบจะรู้ทั้งหมด แพนเล่าให้พี่เจี๊ยบฟังว่ามีเงินในกระปุกออมสินเกือบหกพันบาท จากนั้นคุยกันได้ไม่นานพี่เจี๊ยบหายไป ๒ อาทิตย์ แล้วกลับมาสนทนาผ่านทางแชตอีกครั้ง พี่เจี๊ยบบอกว่าแม่ป่วยต้องผ่าตัดอาทิตย์หน้า มีเงินไม่พอค่ายาจึงต้องไปทำงานพิเศษ แต่ได้เงินมาไม่มากนักและไม่รู้จะทำอย่างไรดี แพนจึงให้พี่เจี๊ยบยืมเงิน แต่พี่เจี๊ยบก็ปฏิเสธเสียงแข็ง โดยอ้างว่าไม่เหมาะสม แพนกับพี่เจี๊ยบพูดคุยกันอยู่นานจนพี่เจี๊ยบตกลง โดยจะขอจ่ายดอกเบี้ยและ

จะรีบหาเงินมาคืนแพนให้เร็วที่สุด แพนส่งเงินให้พี่เจียบโดยการโอนเงินผ่านธนาคาร ซึ่งก็ผ่านมาแล้ว ๓ เดือน ไม่มีการตอบกลับมาจากพี่เจียบอีกเลย แพนคงถูกหลอกแน่ ๆ ส่วนพี่ทศเป็นพี่ชายที่แสนดี ไม่ดูแพน และบอกว่าโชคดีแล้วที่แพนไม่เป็นอะไร หากเสียตัวหรือเสียชีวิตครอบครัวคงทำใจไม่ได้ เงินทองเป็นของนอกกายถ้าไม่ตายก็หาใหม่ได้ ภัยเจียบมีอยู่ทุกหนแห่ง และมาโดยเราไม่ทันระวังตัว ครั้งนี้ให้ถือว่าเป็นบทเรียน ตัวแพนเองไม่เสียดายเงินทอง แต่เสียดายความรู้สึกดี ๆ ที่มีให้พี่เจียบ แต่ถูกภัยเจียบทำร้ายโดยไม่ทันตั้งตัว